

Midwinterhoorn

De ossehoorn is in Markelo bezig aan een indrukwekkende “come-back”, na in de afgelopen eeuw weggeblazen te zijn door de midwinterhoorn. Maar de kans dat je op een boerderij nog ergens een midwinterhoorn aantreft blijft nog steeds erg groot.

De Markelose Ossehoornblazers. v.l.n.r: H. Klein Velderman, G. Zondervan, J.H. Berendsen, A. Lammertink en G. Lammertink. Zittend W. Dollekamp en E. Rikkert.

Opvallend is dat er slechts in een korte periode van het jaar, vanaf de Eerste Advent tot Driekoningen, op de midwinterhoorn geblazen werd. Na Driekoningen zweeg de hoorn in alle talen, tot de volgende Eerste Advent. Tegenwoordig zijn de blazers vooral actief tijdens kerstmarkten en wandelingen door het winterlandschap. Vroeger blies men op het boerenerf, uit akoestische overwegingen bij voorkeur boven de put. Om beurten werd er vanaf de verschillende erven geblazen. De blazers ontlokten aan hun hoorns reeksen diepe tonen. Een geluid dat hoorde bij de dagen rond kerst en jaarwisseling.

De midwinterhoorn is gemaakt van een boomstammetje die in de lengterichting is doorgezaagd. Hierna wordt hij uitgehoud en de twee helften met houtlijm weer aan elkaar gelijmd. Een ouderwetse hoorn is nooit gelijmd. Op de zaagsnede legde men mattenbies, tussen de twee helften nog goed zichtbaar. Daarna bracht men men hoepels aan, die het geheel bij elkaar moesten houden. De hoepels zijn vaak gevlochten van gespletten wilgentenen of braamranken. Omdat zo'n hoorn zo lek was als een mandje, hing

men hem 14 dagen voordat er geblazen zou worden, in de waterput. Bies en hout raakten zo van water verzadigd, dat alle kieren luchtdicht sloten. Op het ogenblik worden meestal hoepels van pitriet, rotan of koper toegepast, ook al hebben ze bij gelijmde hoorns slechts een sierfunctie.

De Markelose ossehoorn, waarop sinds eind 1800 / begin 1900 niet weer geblazen werd, is tijdens de kerstmarkt van 1988 letterlijk nieuw leven ingeblazen. De groep blazers die dit oude gebruik weer in ere hebben hersteld, verzorgen jaarlijks rond de kerstdagen vele optredens. Naast het blazen wordt er dan uitleg gegeven over hun kleding en oude volksverhalen verteld.